

Sygn. akt IX Ca 587/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek SO Krystyna Skiepmo
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Najdrowska

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2017 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa (...)Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko M. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Pieszce

z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. akt I C 742/16,

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo

Sygn. akt IX Ca 587/17

UZASADNIENIE

(...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. S. kwoty 15.306,38 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że na podstawie umowy cesji z dnia 23 listopada 2015 roku, zawartej z Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. nabył wierzytelność wobec pozwanej M. S. wynikającą z umowy o kartę kredytową z dnia 23 czerwca 2010 roku. Zgodnie z treścią przedmiotowej umowy pozwana otrzymała świadczenie i zobowiązała się do spłaty zadłużenia zgodnie z warunkami umowy. Powód podał, iż pierwotny wierzyciel prowadził postępowanie

windykacyjne wobec pozwanej. Uzyskał tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w sprawie I Co 377/12 Sądu Rejonowego w Pieszku i wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, które zakończyło się umorzeniem wobec bezskuteczności egzekucji w sprawie Km 1193/12.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 marca 2016r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie nakazał pozwanej aby zapłaciła powodowi całość dochodzonego roszczenia wraz z kosztami postępowania.

Pozwana M. S. od powyższego nakazu wniosła sprzeciw żądając oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej i wniosła o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Pieszku. Zarzuciła brak dowodów na przejście wierzytelności i w konsekwencji brak legitymacji czynnej powoda. Wskazała, że powód nie przedstawił dowodów, na istnienie roszczenia. Zarzuciła niekompletność umowy przelewu wierzytelności, brak dowodu zapłaty ceny za nabyte wierzytelności przez powoda. Podniosła, iż w związku z tym, że umowa została zawarta w roku 2010, to roszczenie powoda uległo przedawnieniu.

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2017r. Sąd Rejonowy w Pieszku oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 4.831,60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 23 czerwca 2010 roku M. S. zawarła z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o Kartę Kredytową C., na mocy której Bank wydał pozwanej kartę uprawniającą do dokonywania transakcji w ramach limitu kredytu. Pozwana nie wywiązała się z warunków tej umowy, w związku z czym Bank wypowiedział przedmiotową umowę, zadłużenie stało się wymagalne z dniem 29.05.2011r.

W dniu 17 maja 2012 roku Bank (...) wystawił przeciwko M. S. bankowy tytuł egzekucyjny, któremu została nadana klauzula wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Pieszku z dnia 8 czerwca 2012 roku. Następnie na wniosek Banku (...) doszło do wszczęcia w dniu 3 sierpnia 2012r. postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanej.

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego, w toku postępowania egzekucyjnego w okresie od 05.09.2012r. do 04.03.2013r. pozwana kilkakrotnie zwracała się do pierwotnego wierzyciela o rozłożenie zadłużenia z tytułu karty kredytowej na raty.

Na podstawie umowy zawartej w dniu 23 listopada 2013 roku Bank (...) przeniósł przysługującą mu względem pozwanej wierzytelność na rzecz powoda. W dniu 1 marca 2016. powód wniósł pozew przeciwko pozwanej.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na skutecznie podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia. Sąd wyjaśnił, iż skoro powód nabył wskutek cesji wierzytelność dochodzą pozwem, nie może on powoływać się na okoliczność przerwania biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym. Sąd Rejonowy wskazał, iż przerwanie biegu przedawnienia przedmiotowego roszczenia, na skutek wniesienia wniosku o nadanie sądowej klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu i wszczęcia postępowania egzekucyjnego, odniosło skutek jedynie pomiędzy bankiem a pozwaną. Nadto Sąd nie podzielił stanowiska powoda, że pisma kierowane przez pozwaną do pierwotnego wierzyciela z wnioskami o rozłożenie świadczenia na raty stanowiły niewłaściwe uznanie roszczenia. Zdaniem Sądu, pisma te nie zawierały kategorię stwierdzenia o uznaniu długu, a nadto korespondencja ta była prowadzona z pierwotnym wierzycielem, stąd nie może odnosić skutku wobec powoda. Sąd przyjął dwuletni termin przedawnienia roszczenia, wynikający z ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych środkach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385). W konsekwencji uznał, iż skoro przedmiotowe roszczenie stało się wymagalne z dniem 29 maja 2011 r., to termin przedawnienia upłynął z dniem 29 maja 2013 r. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył powód. W apelacji zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.:

1) art. 505¹ pkt 1 k.p.c. poprzez rozpoznanie niniejszej sprawy w postępowaniu uproszczonym, podczas gdy wartość przedmiotu sporu wynosi 15.306,38 zł, a ww. przepis przewiduje rozpoznanie spraw w tymże postępowaniu do wartości nieprzekraczającej dziesięciu tysięcy złotych, co miało wpływ na wynik sprawy;

2) art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego i dokonanie błędnych lub niepełnych ustaleń faktycznych, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, polegające w szczególności na:

a) niewłaściwym zastosowaniu w stanie faktycznym sprawy art. 6 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (tekst pierwotny: Dz. U. 2002 r. Nr 169 poz. 1385, (tekst jednolity: Dz. U. 2012 r. poz. 1232 – dalej zwana ueip) – zamiast art. 118 k.c. – poprzez uznanie, iż stosunek prawny istniejący między stronami postępowania na podstawie zawartej w dniu 23.06.2010 r. umowy o kartę kredytową podlega reżimowi prawnemu ww. ustawy, podczas gdy istniejący stosunek prawny winien być oceniany jako zobowiązanie kredytowe.

II. naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na:

1) niezastosowaniu art. 118 k.c. określającego trzyletni termin przedawnienia roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym wynikających z czynności bankowych o charakterze kredytowym;

2) niezastosowaniu art. 123 § 1 pkt 2 k.c. w sytuacji, gdy Pozwany po wypowiedzeniu umowy kilkakrotnie wnosił o rozłożenie zadłużenia z umowy o Kartę Kredytową z dnia 23.06.2010 r. na raty, co skutkowało uznaniem roszczenia i przerwaniem biegu przedawnienia;

3) niezastosowaniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w sytuacji, gdy bieg przedawnienia roszczenia był przerwany z uwagi na toczące się postępowanie klauzulowe i egzekucyjne;

4) art. 509 § 2 k.c. błędną wykładnię i przyjęcie, że w związku z przelewem wierzytelności na Powoda nie przeszło prawo do powoływania się w niniejszym postępowaniu na przerwę biegu przedawnienia z uwagi na niewłaściwe uznanie długu przez Pozwanego oraz prowadzone postępowanie klauzulowe i egzekucyjne, w sytuacji, gdy Powód wykazał legitymację czynną do występowania w sprawie jako strona z wszystkimi prawami nabytymi w związku z przedmiotową cesją.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 15.306,38 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.) od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, z uwzględnieniem postępowania apelacyjnego, według norm prawem przepisanych. Powód wniósł ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, mimo iż niektórym jej zarzutom nie można było odmówić słuszności, to jednak wyrok Sądu Rejonowego odpowiada prawu.

Sąd Okręgowy podziela poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne i przyjmuje je za własne, za wyjątkiem przyjętej daty zawarcia umowy przelewu wierzytelności. Przedmiotowa umowa została zawarta pomiędzy Bankiem a powodem w dniu 23 listopada 2015 r. Okoliczność ta jednak nie wpływa na ocenę prawną dochodzonego roszczenia.

Wstępnie wskazać należy, iż w ocenie Sądu Okręgowego zasadnie został podniesiony przez powoda zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 123 § 1 pkt 2 k.c. Rację ma skarżący, że w sprawie błędnie przyjęto, iż zachowanie pozwanej (składane wnioski o rozłożenie na raty) nie odniosło skutku w zakresie przerwania biegu przedawnienia

dochodzonego roszczenia. Pomimo jednak trafności wyżej wskazanego zarzutu, nie mógł on ostatecznie doprowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku.

Wbrew zarzutom powoda Sąd Okręgowy przyjął, że Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż w stanie faktycznym niniejszej sprawy mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego strony łączyła umowa o kartę kredytową C.. Przedmiotowa umowa została zawarta w okresie obowiązywania ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych.

W myśl zaś art. 2 pkt 4 ww. ustawy za elektroniczny instrument płatniczy uznawana była m.in. karta płatnicza. Jak wynikało z przepisów ustawy dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U z 2015 poz. 128) w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia łączącej strony umowy (to jest art. 4 pkt 4) przez kartę płatniczą rozumie się kartę identyfikującą wydawcę i upoważnionego posiadacza, uprawniającą do wypłaty gotówki lub dokonywania zapłaty, a w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytu - także do dokonywania wypłaty gotówki lub zapłaty z wykorzystaniem kredytu. Tym samym umowa o kartę płatniczą w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytu obejmuje także uprawnienia do dokonywania wypłaty gotówki lub zapłaty z wykorzystaniem kredytu.

Do umowy o kartę kredytową należy zatem stosować przepisy o elektronicznych instrumentach płatniczych, w tym też art. 6 tej ustawy regulujący kwestię przedawnienia roszczeń (tak też, m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 marca 2017 r., A ACa 660/16, wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 18 lipca 2013 r., II Ca 609/13).

W świetle powyższego nieuzasadnione są twierdzenia skarżącego, iż roszczenie strony powodowej przedawnia się z upływem 3 lat. Podkreślenia przy tym wymaga fakt, że wskazane w art. 118 k.c. terminy przedawnienia mają charakter ogólny. Należy się zgodzić, że według ogólnej zasady termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby niebędącej przedsiębiorcą rzeczywiście wynosi trzy lata. Niemniej jednak, terminy te nie znajdują zastosowania, jeśli przepis szczególny wprowadza inny termin przedawnienia. Takim przepisem szczególnym w analizowanej sprawie jest art. 6 ustawy z 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych.

Zgodnie z wyżej powołanym przepisem, roszczenia z tytułu umowy o elektroniczny instrument płatniczy przedawniały się z upływem 2 lat. Wskazana ustawa została wprawdzie uchylona przez ustawę z dnia 12 lipca 2013 roku o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1232). Jednocześnie jednak ustawa uchylająca przewidywała, iż do przedawnienia roszczeń z tytułu umów o elektroniczny instrument płatniczy, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nieprzedawnionych do tego czasu, stosuje się przepisy dotychczasowe. Ustawa z dnia 12 lipca 2013 roku weszła w życie z dniem 7 października 2013 roku.

W konsekwencji dla roszczeń powoda powstałych przed dniem 7 października 2013 roku, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, będą miały zastosowanie szczególne zasady wynikające z ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, tj. dwuletni termin przedawnienia.

Nie można zgodzić się z powodem, że dwuletni termin przedawnienia dotyczy tylko takich roszczeń jak opłata z tytułu korzystania z karty kredytowej, opłata za wydanie karty, ubezpieczenie karty na wypadek kradzieży lub zagubienia. Sąd Okręgowy podziela w niniejszej sprawie pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z 17 grudnia 2008r. (I CSK 243/08), że dwuletni termin przedawnienia dotyczy wszystkich roszczeń powstałych w związku z niewywiązywaniem się z obowiązków wynikających z ustawy i umowy, w tym rozliczeń za pomocą karty płatniczej w związku z zakupem dokonany przez posiadacza karty płatniczej i żądania od niego uregulowania powstałego zadłużenia.

Podobnie orzekł Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 15 marca 2017r. (I ACa 660/16), w którym stwierdził, że z umowy o kartę kredytową nie wynikają tylko świadczenia posiadacza karty polegające na opłatach z tytułu wydania karty, korzystania z niej i ubezpieczenia, ale przede wszystkim obowiązek zapłaty kwot operacji bądź spłaty swoich zobowiązań z tego tytułu. Sąd Okręgowy w pełni podziela powyższe stanowisko.

Dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie z tytułu niespłaconego zadłużenia, dotyczy właśnie spłaty zobowiązań posiadacza karty, powstałych w wyniku operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej. Skoro zatem roszczenie powoda wynika z umowy o wydanie karty płatniczej, logicznym wydaje się wniosek, że znajduje do niego zastosowanie dwuletni termin przedawnienia, przewidziany w art. 6 ustawy z 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych, zgodnie z którym roszczenia z tytułu umowy o elektroniczny instrument płatniczy przedawniają się z upływem 2 lat.

Dla oceny zgłoszonego zarzutu przedawnienia istotne znaczenie miało również ustalenie początkowej daty biegu terminu tego przedawnienia oraz okoliczności wpływających na jego przerwanie. W rozpoznawanej sprawie poza sporem pozostawała data wymagalności roszczenia, określona na dzień 29 maja 2011 r.

Mając jednak na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, należało w sposób odmienny ustalić początkową datę biegu terminu przedawnienia. Słusznie bowiem skarżący wskazuje, iż w niniejszej sprawie doszło do niewłaściwego uznania przez pozwaną roszczenia, a w konsekwencji do przerwania biegu przedawnienia.

Niewłaściwe uznanie roszczenia definiuje Sąd Najwyższy w wyroku 7 marca 2003 r. (I CKN 11/01, Lex nr 83834), jako każdy przypadek wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące. Podkreśla się również, że zapłata części długu oraz wszelkie wnioski skierowane do wierzyciela, czy to o rozłożenie na raty, czy to o odroczenie terminu płatności, zwolnienie z odsetek lub z długu, jako niewłaściwe uznanie roszczenia stanowią okoliczności przerywające bieg przedawnienia. Uznanie może nastąpić także w sposób dorozumiany, na przykład w wyniku złożenia przez dłużnika propozycji rozłożenia należności na raty i zwolnienia z obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie, chociażby proponowane porozumienie nie doszło między stronami do skutku (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 19 września 2002 r., II CKN 1312/00, LexPolonica nr 360549, OSNC 2003, nr 12, poz. 168 z glosą aprobującą J.P. Naworskiego, „Prawo Spółek” 2004, nr 11, s. 50).

Uwzględniając podane powyżej wskazania orzecznictwa należy stwierdzić, iż zachowanie pozwanej polegające na kierowaniu pism do pierwotnego wierzyciela z wnioskiem o rozłożenie zadłużenia na raty, stanowiło niewłaściwe uznanie długu. W konsekwencji doszło do przerwania biegu przedawnienia. Stosownie zaś do treści art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Skoro zatem pozwana ostatni raz zwróciła się z przedmiotowym wnioskiem w dniu 7 marca 2013 r. (data wpływu do Banku, k.91), to od tej daty rozpoczął się bieg terminu przedawnienia. Uwzględniając dwuletni termin przedawnienia, dochodzone przez powoda roszczenia uległo przedawnieniu z dniem 7 marca 2015 r.

W rezultacie pozwana mogła uchylić się skutecznie od zaspokojenia żądanych przez powoda roszczeń z umowy o kartę kredytową, stosownie do art. 117 § 2 k.c.

Nadmienić należy, iż bez wpływu pozostaje fakt, iż pozwana kierowała pisma z wioskami o rozłożenie długu na raty do pierwotnego wierzyciela, tj. Banku. Skutki przerwy biegu przedawnienia wywołanej przez zbywcę wierzytelności odnoszą się co do zasady także do cesjonariusza. Nabywa on wierzytelność w takim kształcie, w jakim przysługiwała ona zbywcy, także pod względem "stanu" jej przedawnienia. Reguły te nie mają jedynie zastosowania do przerwy biegu przedawnienia, która została spowodowana dochodzeniem roszczenia na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2016 r., III CZP 60/16, LEX nr 2152395). W uchwale z dnia 29 czerwca 2016 r. Sąd Najwyższy orzekł, że „nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16, LEX nr 2067028). Sąd w składzie orzekającym w niniejszej sprawie podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w powołanej uchwale.

W konsekwencji nie sposób zgodzić się z zarzutem apelacji, iż bieg przedawnienia roszczenia został także przerwany z uwagi na toczące się postępowanie klauzulowe i egzekucyjne.

Niezasadny był także zarzut rozpoznania niniejszej sprawy w niewłaściwym postępowaniu. Czynności procesowe podejmowane przez Sąd Rejonowy nie dawały podstaw do przyjęcia, że sprawa niniejsza była rozpatrywana w postępowaniu uproszczonym (np. powód nie był wzywany do złożenia pozwu na wymaganym przez ustawę formularzu). W zarządzeniu Przewodniczącego Wydziału o wpisaniu sprawy do repertorium C brak jest oznaczenia upr. Sąd Rejonowy rozpoznając niniejszą sprawę nie naruszył żadnych przepisów prawa procesowego regulujących „zwykłe” postępowanie rozpoznawcze.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz. 1800).

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo